Kaakon luonto- ja kulttuurikeskuksen investointihankkeen omarahoitukseen sitoutuminen

KhVi 30.11.2026
72/14.02.01/2026

Valmistelija

Virolahden kunnanjohtaja Topi Heinänen

Kaakon luonto- ja kulttuurikeskuksen valmistelu on edennyt vaiheeseen, jossa tavoitteena on toteuttaa keskukselle pysyvät toimitilat Harjun oppimiskeskuksen yhteyteen Virolahdelle. Keskuksen käyttöön on suunniteltu Harjun oppimiskeskus Oy:n omistamaa vanhaa tallirakennusta, joka kunnostetaan näyttely-, tapahtuma-, oppimis- ja kohtaamiskäyttöön soveltuvaksi monitoimitilaksi.

Keskuksen tavoitteena on vahvistaa kaakkoisimman Suomen elinvoimaa, matkailua, luonto- ja kulttuuriperinnön tunnettuutta sekä alueellista yhteistyötä. Keskus kokoaa yhteen alueen kuntia, yrityksiä, yhdistyksiä, oppilaitoksia ja muita toimijoita sekä tarjoaa yhteisen alustan luonto- ja kulttuuripalveluiden, matkailureittien, tapahtumien ja markkinoinnin kehittämiselle.

Hankkeen alueelliset vaikutukset

Keskuksen vaikutukset ulottuvat sijaintikuntaa paljon laajemmalle. Se mahdollistaa uudenlaisen yhteistyön: alueen luonto- ja kulttuurikohteiden yhteisen esille tuomisen, matkailupalveluiden tuotteistamisen sekä uusien yhteistyö- ja kehittämishankkeiden toteuttamisen. Tavoitteena on lisätä alueen tunnettuutta, veto-, pito- ja muuntautumisvoimaa, vahvistaa yritystoiminnan edellytyksiä sekä edistää matkailutulon kasvua koko alueella. Keskus tarjoaa mahdollisuuksia myös lasten ja nuorten luonto- ja kulttuurikasvatukseen sekä oppilaitosten ja muiden toimijoiden yhteisten oppimisympäristöjen kehittämiseen.

Kaakkois-Suomi elää poikkeuksellisen haastavaa aikaa, jossa geopoliittinen tilanne, rajaseudun toimintaympäristön muutokset ja elinvoiman heikkeneminen edellyttävät uusia avauksia ja vahvaa alueellista yhteistyötä. Kaakon luonto- ja kulttuurikeskus on konkreettinen investointi alueen tulevaisuuteen ja uskoon sen mahdollisuuksista. Hanke vahvistaa alueen vetovoimaa, matkailua, yrittäjyyttä ja työllisyyden edellytyksiä, turvaa arvokkaan luonto- ja kulttuuriperinnön säilymistä ja siirtymistä tuleville sukupolville sekä mahdollistaa muuntautumisen ulkoisten olosuhteiden sitä kutsuessa. Samalla se lisää yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja alueellista yhteenkuuluvuutta. Juuri nyt Kaakkois-Suomi tarvitsee hankkeita, jotka kokoavat voimavaroja, synnyttävät uutta toimintaa ja rakentavat elinvoimaa yli kuntarajojen.

Hankkeen valmistelu ja toteutus

Keskuksen perustamista on valmisteltu Cursor Oy:n toteuttamassa Kaakkois-Suomen Elinvoimakeskuksen EU:n Maaseuturahastosta rahoittamassa kehittämishankkeessa Kaakon luonto-ja kulttuurikeskus, joka päättyi 30.6.2026. Hankkeessa laadittiin keskuksen toimintakonseptia, selvitettiin toteuttamisen ja rahoituksen edellytyksiä sekä rakennettiin alueellista yhteistyöverkostoa.

Keskuksen valmistelu jatkuu Kaakon Luonto ja Kulttuuri ry:n vuosille 2026-2027 ajoittuvassa Leader Sepran rahoittamassa kehittämishankkeessa Kaakon luonto-ja kulttuuriyhteisö, jossa vahvistetaan keskuksen yhteistyöverkostoa, toimintamallia ja sisältöjä. Kaakon Luonto ja Kulttuuri ry kokoaa yhteen keskeiset yhteistyökumppanit, jotka voivat myös liittyä yhdistyksen jäseniksi ja osallistua sekä vaikuttaa sitä kautta keskuksen toiminnan kehittämiseen ja suuntaamiseen.

Cursor Oy on toiminut keskeisenä kehittämis- ja asiantuntijakumppanina prosessissa, jonka aikana on käyty neuvotteluja alueen kuntien ja kaupunkien sekä yritysten kanssa niiden osallistumisesta hankkeen rahoitukseen sekä keskuksen tarjoamista alueellisista monipuolisista yhteistyömahdollisuuksista.

Investointihankkeen eteneminen

Prosessin seuraava vaihe on keskuksen fyysinen perustaminen Harjun oppimiskeskuksen vanhaan tallirakennukseen. Tähän haetaan 700 000 euron investointihankerahoitusta Kaakkois-Suomen Elinvoimakeskukselta EU:n Maaseuturahastosta 31.1.2027 päättyvässä haussa. Rakennuksen muutostyöt on suunniteltu toteutettaviksi vuosina 2027-2029. Investointihankkeen hakijana toimii Harjun oppimiskeskus Oy, joka omistaa kunnostettavan rakennuksen.

Hankkeen valmistelun yhteydessä on neuvoteltu alueen kuntien, kaupunkien ja muiden yhteistyötahojen osallistumisesta investointihankkeen omarahoitukseen. Alustavan rahoitussuunnitelman mukaisesti investointihankkeen omarahoitukseen osallistuisivat Harjun oppimiskeskuksen lisäksi Virolahden, Miehikkälän ja Pyhtään kunnat, Kotkan ja Haminan kaupungit, Cursor Oy sekä Salpalinjan perinneyhdistys ry.

Suunnitellut kertaluonteiset rahoitusosuudet ovat seuraavat:

• Virolahden kunta	30 000 €
• Miehikkälän kunta	5 000 €
• Kotkan kaupunki	15 000 €
• Pyhtään kunta	10 000 €
• Haminan kaupunki	10 000 €
• Cursor Oy	30 000 €
• Harjun oppimiskeskus Oy	30 000 €
• Salpalinjan perinneyhdistys ry	5 000 €

Esitettyjen osuuksien yhteenlaskettu summa on 135 000 euroa. Lisäksi toimintaan on sitoutumassa myös pienempiä paikallisia yhdistyksiä ja neuvotteluja jatketaan myös monien yritysten kanssa. Tässä esitetyt rahoitusosuudet ovat kertaluonteisia ja kohdistuvat keskuksen investointihankkeen toteuttamiseen.

Investointihankkeen lopullinen kokonaiskustannusarvio, haettavan avustuksen määrä, kokonaisrahoitus sekä rahoitussitoumusten tarkemmat ehdot täsmentyvät hankkeen valmistelun edetessä, 31.1.2027 mennessä. Maaseuturahaston päätös on odotettavissa kevään 2027 aikana. Jos päätös on myönteinen, hankkeen toteutus alkaa välittömästi ja rahoitussopimukset vahvistetaan.

Esittelijä — Virolahden kunnanjohtaja Topi Heinänen

Päätösehdotus

Virolahden kunnanhallitus päättää:
1. Sitoutua Kaakon luonto- ja kulttuurikeskuksen investointihankkeen omarahoitukseen kertaluonteisella, enintään 30 000 euron rahoitusosuudella, edellyttäen, että investointihankkeelle myönnetään haettava hankerahoitus ja hankkeen kokonaisrahoitus varmistuu.

2. Varautua rahoitusosuuden osoittamiseen vuosien 2027-2028 talousarvioissa.

3. Todeta, että rahoitussitoumus koskee ainoastaan investointihanketta eikä sisällä sitoutumista keskuksen myöhempään toimintarahoitukseen.

4. Valtuuttaa kunnanjohtajan valmistelemaan ja allekirjoittamaan hankkeen rahoitussitoumuksen päätöksen mukaisesti.

Päätös